

Výběr z 1. zasedání Zastupitelstva obce Šumvald, konaného 7. prosince 2006

- ZO schvaluje činnost RO na jejím 1. zasedání dne 23. listopadu 2006.
- ZO schvaluje pokyn k inventarizaci pro rok 2006 a složení inventarizačních Komisí pro rok 2006.
- ZO pověřuje starostu obce zpracováním POV 2007 na rekonstrukci bytové jednotky č. 122
- ZO pověřuje starostu obce připravit materiály na rekonstrukci ZŠ-Šumvald pro MF na žádost o zařazení do rozpočtu ČR pro rok 2008.
- ZO schvaluje přijmout pro 1. čtvrtletí 2007 rozpočtové provizorium ve výši 2 300 tis. Kč
- ZO schvaluje Rozpočtové opatření na rok 2006 č. 7/06 na základě zahájení investiční akce Kanalizace a ČOV – 2. stavba v roce 2006 podle plánované prostavěnosti vyčlenit z vlastních zdrojů investora 5 940 000 Kč.
- ZO schvaluje členy finančního a kontrolního výboru ve složení:

Finanční výbor:

předseda – Ing. Pavla Buxbaumová
Ing. Ivana Kasalová
Ing. Ivana Berková
Alenka Máslerová
Lubomír Popelka

Kontrolní výbor:

předseda – Jana Gerhátová
Bohumil Richter
Martin Šenk
Rudolf Olbrich
Karla Bartoňková

- ZO souhlasí s bezúplatným převodem pozemků od Pozemkového fondu, nebo s případným odkupem jejich části za účelem výstavby cyklostezky (parcely : 760/9, 760/4, 760/5, 760/3 a část pozemku 760/2). Dále pověřuje starostu obce Šumvald s přípravou materiálů a zařazení, do změn Územního plánu obce Šumvald.

ČEZ Distribuční služby, s.r.o.

Na základě ustanovení § 25 odst. 4h) zákona č. 458/2000 Sb. a § 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, žádáme vlastníky či uživatele nemovitostí (pozemků) o ořez nebo odstranění dřevin ohrožující bezpečný a spolehlivý provoz elektrického distribučního zařízení. Ořez nebo odstranění dřevin musí být provedeno ve smyslu zákona č. 458/2000 Sb., „Energetický zákon“ a ČSN EN 50 110-1 Obsluha a práce na elektrickém zařízení. Práce, při kterých by mohla být ohrožena bezpečnost osob, technický stav vedení nebo jeho provoz, může být prováděna jen se souhlasem společnosti ČEZ Distribuční služby, s.r.o., a za dozoru osoby jí ustanovené.

Ořez či odstranění dřevin

(proved'te, prosím, v termínu do 15. 1. 2007)

Upozorňujeme majitele pozemků, že porušením zákonem stanovených povinností v ochranných pásmech elektrického rozvodného zařízení se vystavují nebezpečí uložení pokuty ze strany Státní energetické inspekce. Uplyne-li stanovená lhůta marně, provedou ořez, případně odstranění dřevin, pracovníci ČEZ Distribuční služby, s.r.o., přičemž vzniklá dřevní hmota je majetkem vlastníka pozemku. **Bližší informace Vám poskytneme na zákaznické lince ČEZ 840 840 840 nebo o ochranných pásmech a bezpečných vzdálenostech v kanceláři OÚ Šumvald.**
Vedení obce

Stručně o obyvatelstvu v roce 2006

Během roku **se narodilo** 22 dětí, z toho 11 chlapců a 11 dívek. V Břevenci 2 chlapci, v Šumvaldě 20 (9 chlapců a 11 dívek).

Zemřelo 16 občanů, z toho 10 mužů a 6 žen. V Břevenci 1 žena, v Šumvaldě 15 (M 10, Ž 5). Zemřeli v průměrném věku 68,7 roku, (M 60,7, Ž 79,4).

Přistěhovalo se 15 občanů (M 5, Ž 10), z toho do Břevence nikdo. **Odstě-**

hovalo se 32 občanů (M 12, Ž 20), z Břevence 3 (M 0, Ž 3), ze Šumvaldu 29 (M 12, Ž 17).

Bylo **uzavřeno 12 sňatků** (Břevenc 2 a Šumvald 10), průměrný věk ženichů byl 30,7 let, nevěst 28,5 let, oba partneři z obce 2, z nejbližšího okolí 6, z větší vzdálenosti 4.

Nejstarší občané: Šumvald – Sýkrová Ludmila 95, Kouřilová Bohumila

91, Brachtl Jan č. p. 167 90, Říhová Emilie 90, Břevenc – Pechová Ludmila 91.

K 31. prosinci 2005 čítala naše obec **celkem 1741 obyvatel** (M 856, Ž 885), z toho v Břevenci 336 občanů (M 171, Ž 165), v Šumvaldě 1405 (M 685, Ž 720). Proti roku 2005 se počet snížil o 11 obyvatel.

Miloslav Makas

V lednu oslaví významné životní jubileum tito spoluobčané

Šumvald

Sýkorová Ludmila, č. 25	5. 1.	97 roků	Heřmanovský František, č. 274	21. 1.	64 roky
Blažková Marie, č. 25	20. 1.	85 roků	Dubová Božena, č. 342	14. 1.	61 rok
Špička Vlastislav, č. 209	30. 1.	81 rok	Pospíšil František, č. 76	26. 1.	61 rok
Chlebníčková Arna, č. 308	6. 1.	79 roků	Zatloukal Ladislav, č. 359	1. 1.	58 roků
Šenková Anežka, č. 74	24. 1.	79 roků	Kouřilová Dana, č. 366	1. 1.	56 roků
Brachtl Josef, č. 59	26. 1.	74 roky	Kyselý Jiří, č. 64	29. 1.	54 roky
Kobylková Jarmila, č. 119	15. 1.	74 roky	Bartoňková Jiřina, č. 228	14. 1.	53 roky
Housírek Radomil, č. 66	5. 1.	73 roky	Smrčková Ivana, č. 225	20. 1.	53 roky
Smrček Josef, č. 91	5. 1.	71 rok	Holeček Zdeněk, č. 395	27. 1.	51 rok
Šenková Věra, č. 346	14. 1.	71 rok	Krestýnová Jiřina, č. 281	17. 1.	51 rok
Kyselá Marie, č. 246	22. 1.	67 roků	Blažková Marta, č. 375	16. 1.	50 roků
Smékal Milan, č. 351	25. 1.	65 roků	Špička Jan, č. 209	13. 1.	50 roků

Břevenc

Köhler Jan, č. 1	6. 1.	71 rok	Křístková Marie, č. 51	2. 1.	60 roků
Říhová Marie, č. 69	8. 1.	66 roků	Axmanová Alena, č. 86	1. 1.	56 roků
Solařová Ludmila, č. 99	24. 1.	63 roky	Habrmannová Dana, č. 6	6. 1.	54 roky
Pavelka Jiří, č. 93	30. 1.	62 roky	Poštulková Ludmila, č. 24	13. 1.	50 roků

Přejeme Vám všem do dalších let pevné zdraví a životní pohodu.

Poděkování

Rodiče Michálka Brachtla děkují touto cestou za projevy soustrasti, květinové dary a účast na posledním rozloučení.

Rodiny Kobylkova a Blažkova děkují za projevy soustrasti a květinové dary při posledním rozloučení s panem Bohumírem Kobylkou.

Harmonogram svozu odpadů v roce 2007

Ø Svoz komunálního odpadu - PONDĚLÍ

8. 1., 22. 1., 5. 2., 19. 2., 5. 3., 19. 3., 2. 4., 16. 4., 30. 4., 14. 5., 28. 5., 11. 6., 25. 6., 9. 7., 23. 7., 6. 8., 20. 8., 3. 9., 17. 9., 1. 10., 15. 10., 29. 10., 12. 11., 26. 11., 10. 12. (další termín v měsíci upřesní svozová služba)

Ø Svoz separovaných plastů - STŘEDA 17. 1., 28. 2., 11. 4., 23. 5., 4. 7., 15. 8., 26. 9., 7. 11., 19. 12.

Ø Svoz nebezpečného odpadu

PÁTEK 20. dubna

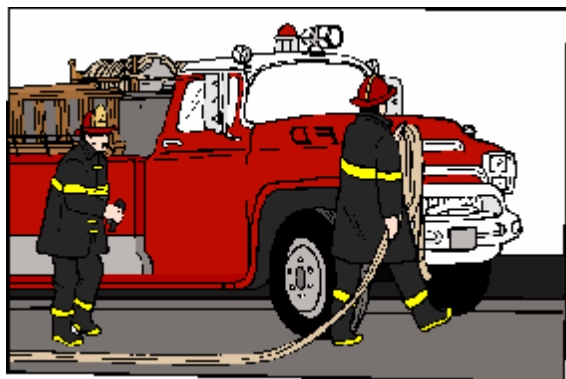
od 15.00 do 15.55	= dolní konec u Rychty	=	od 8.00 do 8.55
od 16.00 do 16.55	= dům služeb	=	od 9.00 do 9.55
od 17.00 do 17.55	= horní konec u Dubového	=	od 10.00 do 10.55
od 18.00 do 18.55	= Břevenc točna	=	od 11.00 do 11.55

SOBOTA 3. listopadu

Ø Svoz velkoobjemového odpadu (termín bude vyhlášen obecním rozhlásem)

Vedení obce

Pozvánka

SDH Šumvald pořádá Hasičský bál.

Kdy: 27. ledna 2007 v 19,00 hodin

Kde: KD Šumvald

Hraje: SCARLETROSE a

PŘÁTELÉ – pěvecké sdružení z Dlouhé Loučky

Program: Mažoretky z Jeseníku – mistryně ČR a další překvapení

Dále je připravena bohatá tombola.

Srdečně Vás zvou pořadatelé!

Z historie šumvaldských rybníků

Jak jsem již uvedl v minulém článku, vraceli se rytíři po dlouhou trvajících husitských válkách i válce česko-uherské k polnímu hospodářství, zakládali velké rybníky k chovu ryb, zakládali pivovary a nové dvory, zaváděli chov ovcí a pustili se do důlního podnikání. Pravděpodobně vznikly v té době i rybníky u Šumvaldu.

O rybnících jsou zachovány písemné zprávy staré několik staletí, např. král Jiří z Poděbrad listinou z 12. února 1460 v Olomouci snižuje městu Uničovu roční plat, odváděný do královské komory, o půl třetí hřivny **za škody vzniklé zatopením od zeměpanského rybníku**, patřícího k úsovskému panství.

Před **515 lety** v roce **1492** předává podle zápisů v zemských deskách Markvart ze Zvole Přibíkovi Mládencovi z Miličína **své zboží v Šumvaldě včetně rybníků**.²⁾

1. ledna **1546** provedli zemští úředníci **odhad majetku panu Voldřichu Mládencovi** z Miličína na statku pana Viléma Mládence z Miličína v Lazcích, Libinách, Břevenci a Šumvaldě¹⁾ **rybníků se týkalo**: „*Item rybník velký šumvaldský, když by opraven byl, mohlo by se do něho podle správy přinejmenším 100 kop násady dáti. Na tom panu Voldřichu Mládencovi z Miličína na díl jeho 21 kop a 13 a 1/2 kapru se položilo. A toho platu 1 kopa po sedmi kopách grošů se počítá, učiní odhadáním 149 a 1/2 kopy a 2 a 1/2 groše. – Item rybník druhý nevelký pod rybníkem napřed psaným ležící, do toho se muože násady dáti 15 kop, ten se také panu Voldřichovi položil a též 1*

kopa po 7 kopách grošů se pokládá, učiní odhadáním 105 kop grošů.“.

Podle zápisu v zemských deskách z roku **1569** předává **Kateřina z Veleslavě** Albrechtu Černohorskému z Boskovic a na Černé hoře, nejvyššímu komorníku markrabství moravského **velký šumvaldský rybník a nevelký rybník** i s násadou.

V **urbáři panství Úsov z roku 1588** je uveden **příjem z pěti rybníků** 245 zlatých, velkého pod Šumvaldem, rybníčku Rejssek, Haklovec, Straků a Štětků.

V roce **1912** během zimy **zřídil nájemce** zdejšího dvora **Ferdinand Šubrt** na knížecích pozemcích mezi Plyškovým mlýnem a šumvaldským mlýnem **rozsáhlý rybník ve výměře 250 měřic** (50 ha). Dne 5. března byla za účasti školní mládeže **založena v rybníku první násada kaprů a brzy potom i štik** – 60 tisíc kusů. Po deseti letech roku **1922** byl **rybník vypuštěn a vysušen** a společně s dvorem v 1. pozemkové reformě v letech 1923-25 **rozparcelován mezi 134 přidělce**. Přitom vznikl také zbytkový statek o výměře 101 ha. V roce **1952** byl **rybník znovu obnoven** v rozloze 67 ha.

1) ZDO - Kn XXV, str.347, č.157 – 1547

2) ZDO Kn XIV str 72-73, č 72

Miloslav Makas

Staré peníze

Pročítáme-li staré listiny, setkáváme se s různými názvy měr, vah a peněz a někdy nemáme představu o jejich velikosti. Jejich velikost se někdy lišila podle různých krajů. Podrobně se starými měrami, váhami a penězi zabýval Augustin Sedláček v práci „*Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách*“.

Patentem Marie Terezie 1764 byla povinně zavedena dolnorakouská soustava měr. Roku 1785 byly Josefem II. opět povoleny české míry. Desetinná soustava měr dělkových, plošných, objemových i dutých i vah byla zavedena v Rakousko-Uhersku od 1. ledna 1876.

První české mince **denáry** sv. Václava se užívaly do konce 13. století. Za Břetislava (roku 1005) **hřivna stříbra** o váze 253 gramů – z ní raženo 240 denárů. Za Václava II. se razily **pražské**

groše. Z hřivny stříbra o váze 253 gramů bylo 64 grošů.

Za Jana Lucemburského **zlaté dukáty** (floreň podle Florencie, kde byly původně raženy). 1 dukát = 16 grošů

Za Karla IV malé penízky – denáry špatné jakosti. Pro ně pojmenování **haléř** (halenses) podle města Halle.

Obvykle bylo počítáno na **kopy grošů**. Avšak pojem hřivna (marka) se číselně nekryje s pojmem kopa. Hřivna (marka) Jana lucemburského = 60 grošů, hřivna (marka) Václava = 64 grošů.

Podle mincovního řádu Jiřího z Poděbrad měl 1 groš 7 penízů nebo 14 haléřů. **Rýnský zlatý** (Gulden) měl 18 grošů.

V době Ludvíka Jagelonského v 16. století byly v Jáchymově raženy Joachymsthálské groše = **tolar**. 1 tolar = 22 1/2 groše. Rovnal se rýnskému zlatému a nahrazován dukáty. V době Ferdinandově 1 tolar = 70 krejcarů – obyčejný groš = 3 krejcar = 19 malých peněz. V 17. století platily většinou **zlatky**. 1 zlatý (Gulden) = florenus (fl = fr) = 60 krejcarů. V církevních listinách krejcar = crucifer. 1 krejcar = 4 denáry.

Roku 1753 konvencí s Bavorskem a ostatními německými státy zavedena **konvenční měna CM**. Zavedla ji Marie Terezie i u nás. Za Marie Terezie i měděné mince i krejcar a grešle. 1 **grešle** = 1/3 krejcaru.

Roku 1762 první papírové peníze po 5, 25, 50 a 100 zlatých. Po státním krachu 1811 vyměněny po srážce 4/5 nominální ceny za směnné listy (Einslösungsscheine), které byly označeny jako **vídeňská měna**. Šajny byly nebojíbené.

1816 Rakouská národní banka vydala bankovky. Provedena výměna státovek za bankovky v kurzu 100 zlatých CM (konvenční měny) = 250 zlatých vídeňské měny.

Po roce 1820 je v listinách označení v jaké měně je obnos účtován – v konvenční či vídeňské. 1 zlatý CM = 60 krejcarů. Roku 1858 v Rakousku-Uhersku **rakouský zlatý** (téměř se rovnal měně konvenční 1 zl = 100 krejcarů).

Od roku 1892 měna korunová. Od roku 1900 **nařízeno počítání v měně korunové**. 1 zlatý = 2 koruny, 1 K = 100 haléřů.

Zpracoval Miloslav Makas

Paměti Josefa Šenka (narozeneho 22. 5. 1921)

Od dvacátých let minulého století, co už si pamatují, proběhly velké změny v zemědělské výrobě, změnil se poměr i život na vesnici. Pole se obdělávala koňskými potahy, menší zemědělci tahali i kravskými potahy, ve velikostku kromě koní měli i několik párů tažných volů. Převažovaly manuální práce, po celé vegetační období pracovalo na polích mnoho lidí, dnes na poli nevidíme manuálního pracovníka, všechno zvládne mechanizace. Téměř všichni občané na vesnici pracovali a žili ze zemědělství. V dědině bylo mnoho menších živností, bylo 6 hospod, 7 obchodů se smíšeným zbožím, 3 řeznictví, 3 pekaři, 3 stolářské dílny, asi 7 ševcovských mistrů, ti všichni ke své živnosti měli ještě malé hospodářství. Hodně mužů bylo zaměstnáno u stavebních firem, byly to německé firmy v Oskavě, v Libině, v Uničově, museli dojíždět i do vzdáleného okolí, kolo měl málokdo, chodilo se každé ráno pěšky. Ženy zedníků, tesařů, pomocných dělníků, drenážníků byly v domácnosti, většinou pracovaly v sezónních pracích u sedláků, každá tato dělnická rodina měla kousek pole pronajaté od obce nebo i svoje, na kterém měli kousek pšenice i žito na mouku, kousek brambor, chovali kozy, pole jim obdělával sedlák, kterému pomáhali na poli. Pro kozy si museli na zimu nasušit seno, tehdy se proto sklídila každá mez, cesta, každá příkopa, podpláceli se cestáři, aby jim přidělili úsek příkopy podle silnice. Na podzim po sklizni otavy z luk, chodili se pást kozy. Na to rád vzpomínám, neboť kamarádi spolužáci museli odpoledne po škole chodit pást, chodili až do Medeč, rád jsem chodil s nimi. V břehu jsme měli vystavené pecky a vařili jsme břečku z „karlátek“, které jsme cestou natrhali. Kněžská cesta byla po celé délce po obou stranách vysázená „karlátkami“. Chytali jsme ryby, bylo tehdy ještě mnoho raků, často pod břehem místo pstruha byl rak a zakousl se klepetem do ruky. Nepustil se, musel se vytáhnout a násilím mu rozevřít klepeto, někteří už byli velcí a silní.

V Šumvaldě od nepaměti byly pozemky scelené, existovala takzvaná pásová držba pozemků, což svědčí o moudrosti a praktičnosti našich předků. Od čísla 3 na dolním konci po číslo 54 směrem na horní po „Malé straně“, ke každému stavení patřil pás pozemků, většinou půllány, což představovalo 14 až 15 hektarů, bylo dříve i několik $\frac{3}{4}$ (tříčtvrtlánů), to je 15 až 20 hektarů. Totéž bylo i na druhé straně podél silnice od horního konce od čísla 55 na dolní konec po číslo 108. Každý měl uprostřed svého lánu svou cestu, kterou si každý udr-

žoval, prostředek cesty byl zatravněný, tráva se 2 x ročně sekala, takže ladem zůstaly jen koleje. Mezi sousedy byly meze, které se těž sklízely. Ustálený nepsaný zákon byl, že po levé straně do půlky mez jsme sklízeli my, druhou půlku dokonce soused. Na druhé straně zadní půlku my a předek soused. Meze a cestu si sklízeli naši pomocníci pro své kozy. Totéž se praktikovalo u hospodářských budov. Hranice – zídky nebo ploty mezi sousedy, po levé straně jsme měli povinnost udržovat my, zadní půlku soused, na pravé straně zadek my a předek soused. Také vodní režim za soukromého hospodaření byl přísně dodržován. Na naší straně směrem k Libině a Horce byl asi 350 m od humen mírný svah k dědině. V době náhlého jarního tání nebo přívalu deště přitekla z polí spousta vody, proto byla za humny dosti hluboká příkopa, aby voda nezatapila dvory, stodoly a zahrady, kromě toho u každého třetího hospodářství byla skrz sad příkopa až na silnici, tak zvaná propusta na odtok vody ze záhumení. Po 350-ti metrech od humen byl svah pole

zase k Olešnici, kde byla zase příkopa, ta vedla až z Břevence a ústila až na dolním konci do Dražůvky. Tato příkopa byl zbytek potoka, neboť v minulosti břevenecký potok tekla Olešnicí, přes Šumvald tekla jenom Rakovec. V osmáctém století Šumvaldští občané vyhloubili nové řečiště a napojili břevenecký potok na Rakovec, protože v letních měsících přes dědinu teklo málo vody. Při větších přívalcích vody část odtékala do Olešnice, normálně do Šum-

valdu, dnes je odbočka do Olešnice zrušená, proto v případě „stoleté vody“ hrozí Šumvaldu povodeň. V letech 1921 až 1924 se prováděly na celém katastru v Šumvaldě, meliorace, odvodňování zamokřených pozemků. Byla to nákladná akce, většinou si zemědělci museli vypůjčit a zatížit grunty dluhem. I když odvodněním se výnosy značně zvýšily, dluhy těžko se splácely, neboť v roce 1928 začala hospodářská krize, ceny zemědělských výrobků klesly, čistý výnos z hospodaření byl mizivý. Výnosy obilí tehdy oproti dnešku byly nízké, pšenice když dala 25 q z jednoho hektaru, to už byl úspěch, jednak nebyly tak vyšlechtěné výnosné odrůdy a také nebyla ještě umělá hnojiva jako dnes. Základ hnojení byl chlévský hnůj, z dusíkatých hnojiv Chlilský ledek a dusíkaté vápno. Rozhazování dusíkatého vápna bylo nebezpečné a způsobilo mnoho otrav, zapříčinilo i smrt, dva případy pamatují: Kyselý Jan z čísla 71 hospodář a František Balcárek 19 let, zemřeli na otravu z vápnodusíku. Fosforečné hnojivo byla Tomasova struska, to byl odpad při výrobě železa, těžko rozpustná, zídka se dostal surový fosfát, z draselných hnojiv to byl kyanid, až se začaly pěstovat průmyslové brambory, začala se vyrábět draselná sůl. Ovšem ceny těchto hnojiv byly poměrně vysoké, málo se využívaly. Výnosy plodin snižovalo i množství plevelů v obilovinách, herbicidy neexistovaly. Nejrozšířenější plevel byla divoká řepka a hořčice, všeobecně se jim říkalo ohnice, ale to byl zvláště nebezpečný plevel, ta se u nás naštěstí nevyskytovala. Víím, že když jsme později v JZD množili obiloviny, když se ve vzorku objevilo několik semen ohnice, byl celý porost zamítnut na prodej jako uznané osivo. Na hubení řepky se používal mletý kyanid, musel se rozhazovat za rosy před květem. Po sklizni obilí se důsledně prováděla podmítka, aby se přerušila kapilarita a půda nevysychala, také proto, aby vypadaná semena plevelů vzklíčila a hlubokou orbou zničila. I když se na vzejití plevelů připravily nejlepší podmínky, znamenalo to jen částečné vzejití plevelů, neboť plevele mají tu vlastnost sebezáchovy, že všechna semena nejsou ten rok klíčivá, a klíčící příští roky. Za soukromého hospodaření se tradičně uplatňoval čtyřhonný osevní postup. Prvním rokem se zaoral chlévský hnůj a pěstovaly okopaniny-cukrovka, krmná řepa a brambory, druhým rokem jařiny – ječmen, třetím rokem ozimé obilí pšenice a žito, čtvrtým rokem doběžná plodina, oves nebo směska, mezitím se sel podsev jetele většinou do žita, vojtěška do jařin. Jetele

se na podzim sklídil jako „strniskový jetel“, strnisková vojtěška se na podzim většinou neskázela. Jetel dal příštím rokem 2 seče, když byl mokřý rok i 3 seče, část se někdy nechala na semeno z druhé seče. Vojtěška vydržela na pozemku až 4 roky i déle, dokud existovala naše moravská vojtěška, která se vyznačovala dutým stéblem, byla měkší a trvanlivější, vydržela až 7 roků. Bohužel vymizela, byly pokusy zachránit tuto krajovou odrůdu, nepodařilo se, dovážely se francouzské odrůdy, méně trvanlivé a s tvrdým stéblem. U pšenice nebyl velký výběr odrůd. Pokud vím, tak to byla Paličnatka, RB Višňovka a Přesívka. První 2 se musely sít brzy od 20. září do konce září, jinak často vymrzly. Přesívka snášela pozdní setí, ale dala menší výnos, mohla se sít i brzy na jaře. Teprve ve třicátém roce byla vyšlechtěna nová pšenice „Perla“, byla odolnější proti holomrazům, měla vyrovnanější výnosy. Byla náchylnější na výdrol. Tuto pšenici vyšlechtil ředitel Vyšší zemědělské školy „Kláster Hradisko“ profesor inženýr Dvorský, vyšlechtil také novou odrůdu ječmene „Dvorského Hanácký“, my jsme dosud seli „Opavský Kneifl“. Ing. Dvorský šlechtil tyto odrů-

dy v Dlouhé Loučce, úzce spolupracoval s Jarošem Brachtlem ze Šumvaldu, který byl ředitelem „Pastevního družstva“ obilovin. Já sám osobně jsem ještě měl možnost několikrát se setkat s ing. Dvorským, sice on v roce 1936 odešel do penze, ale několikrát nám přišel přednášet do „Zemědělské technické školy“ na Klášter Hradisko, diskutoval s námi studenty.

V hospodářství za mého mládí nebylo moc strojů. Travní žačky na páru koní měli už většinou všichni sedláci, jednokoňské žačky měli jen někteří, kravaři sekli kosami, nebo spoléhali na sousedskou výpomoc. Louky se tehdy hodně kosily kosami, zvláště zamokřené louky jinak nešly. Byly party sekáčů za odměnu, začínali sít už ve 3 hodiny ráno, aby využili rosy. I obilí se hodně žalo kosami, zvláště žito bylo většinou polehlé na všechny strany, málokdy se dalo uséct žačkou. Též ječmen s podsevem vojtěšky nebo jetele se raději sekal kosami na odkaz musel se nechat uschnout na pokosech, než se zavázal do snopu. Snop ječmene se vroubkoval, to je špičatým hladkým kolíkem se povříšlo utáhlo, aby se při další manipulaci snop nerozsypal. Ječmen se pokládá do

mandelů po 15 snopech, aby zrno sluníčkem a deštěm nezežloutlo, sladovny tenkrát vykoupily jen bílý, nepomoklý ječmen. Žito se vázalo do žita, neboť sláma žita byla dostatečně dlouhá, pšenice a oves do povřísel, stavělo se do panáků po devíti snopech, pupa žita se musela vrchem svázat, aby se větrem nesvalila. Asi po roce 1925 se objevily první odbíračky zvané též lopatáky. Tím odpadlo ruční odebrání za kosou, stroj odhrnoval obilí na bok, ale do povřísel se muselo stejně sbírat ručně. První samovazy se objevily až těsně před válkou – 1940. Do stodoly se mohlo obilí svážet až bylo suché, aby se ve stodole nezapánilo a neznehodnotilo. Zvláště oves se nechával dlouho v panáčích, neboť když se sekl, zrní bylo tvrdé, ale ve slámě byl syrový. Hned po žnících se začalo mlátit. V dědině byly 2 velké družstevní mlátičky, jedna na horním a jedna na dolním, ty mlátily větším sedlákům, třetí trochu menší mlátička takzvaná „Domočina“, mlátila menším zemědělcům, pořadí se každým rokem střídalo.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ...

Lyžování InfoČesko.cz

Lyžařské areály, běžecké tratě, lyžařské a snowboardové školy, ski servisy, půjčovny, ubytování, zábavné atrakce, akce a aktuality.

Denní zpravodajství, aktuální informace z lyžařských areálů

www.infocesko.cz

nebo si nechte poslat počasí přímo na mobil
(cena jedné SMS 6 Kč)

...pošli SMS ve tvaru **pocasi**

...na **907 09 06**

Uváděné informace jsou: v provozu, úprava tratí, teplota, druh sněhu, výška sněhu, srážky, síla a směr větru, akce v areálu atd.

SOUTĚŽ o víkendové pobyty, skipasy a řadu dalších zajímavých cen

Každá vaše SMS bude zařazena do slosování. Soutěž probíhá do 28.2.2007. Slosování proběhne 1.3.2007. Počet zaslaných SMS není omezen. Všechny ceny, úplné znění pravidel a další informace najdete na <http://www.infocesko.cz>. Vylosování výherci budou kontaktováni telefonicky do čtrnácti dnů po slosování a uvedení na této Internetové adrese.

InfoČesko
www.infocesko.cz

SMP Severomoravská
plynárenská

RWE – energie českého lyžování

RWE Group

PÁSLI KOZY ŠUMVALÁCI

Většina z nás má povědomí o lidové písni „Pásli ovce Valaši“. Málokdo z nás však ví, že poněkud upravený název si mohou prozpěvovat i obyvatelé Šumvaldu. S koncem prázdnin většinou korespondovala sklizeň otavy. Majitelé luk nechávali ochotně za druhé světové války i po ní sklizené plochy k dispozici kozám – spoluživotelkám obyvatel hlavně Chaloupek, ale také dolního konce dědiny. To ovšem skončilo tak zvanou socializací vesnice. Do té doby „Chaloupkáři“ využívali přirozenou hranici vodotečí v Medečích, „Dolňáci“ pak území mezi Oskavou a mlýnským náhonem. Zázitky z pastvy si pamatují tehdejší pasáči ještě dnes. Legendární je na příklad smutný osud kozla paní stavitelové

Reimerové, který neodbytně a soustavně obtěžoval pasoucí se kozy tak dlouho, až pasáči ztratili trpělivost. Podrobnosti o tomto případu zatajují Dolňáci dodnes.

Příjemná byla již samotná cesta do Medeč. Nosit boty byl tehdy hlavně v teplém počasí zbytečný přepych, takže prsty u nohou spolu s chodidly mohly nerušeně vychutnávat prokluzující teplý prach polní cesty. Koz nebylo mnoho, ale jestliže v každém domu chovali dvě až čtyři, pak se na Panském kopci, na tzv. Kněžské cestě sešlo slušné stádo. Polní, zpočátku úvozová cesta, byla prašná a tak z dálky se zvedal do ovzduší oblak prachu, připomínající prchající bizony v severoamerické prérii. Kozy se již těšily na šťavnatou pastvu a tak i se svými potomky ponechanými na chov z jara, šly známou cestou bez popohánění. Jejich spěch musel být naopak přibrzděný, poněvadž pasáči se museli zásobit švestkami zrajícími na tehdejší švestkové aleji po krajích cesty. Delší zastávku pak vyžadovala velká stodola vpravo u cesty pod Panským kopcem, patřící zbytkovému statku, tzv. „Dvoru“. Ta byla po většinu roku plná slámy, po jejichž okrajích se výborně sjíždělo nebo skákalo. Některé skoky byly opravdu

z velké výšky, ale nikdy se nikomu nic nestalo. Bylo však nutné vyslat napřed zvěda, který zjistil, zda není v nebezpečné blízkosti přítomen nepohodlný hlídač. V tom případě se kozí jamping nemohl konat, byl odložen na jindy a jen letmo se zkontrolovalo stálé hnízdiště sov.

Jakmile se kozy dostaly na okraj Medeč po jednom z mostů přes Plinkoutský potok, bylo vyhráno. Vrhly se na trávu a jejich volný pohyb omezovaly jen potoky a říčka Oslava. My jsme se tak mohly věnovat svým oblíbeným činnostem, jako vytahováním a sušením vodních řas na tabák, lovem ryb a raků, průzkumem Starého potoka, stavěním primitivních pecí (tzv. píček), vařením a pečením. Zhotovení provizorního topeniště bylo jednoduché. Stačil zbytek plátu z vyřazené kuchyňské pece, nebo silnější plech, kus nepotřebného kouřovodu a s ostatním jsme si již poradili. Automaticky se brala z domu do kapes kořenová zelenina, sůl, koření a kousek tuku často nejasného původu. Dodržovalo se vyhlášené pořadí dodavatelů těchto potravin, aby nedošlo k přebytkům nebo nedostatku. Jiné jídlo si sebou nikdo nebral, do večera jsme byli samozásobitelé. Brambory se získaly při cestě z okolního pole, stejně tak se nashlaly pro správnou chuť a barvu kopřivy. Později jsme se dověděli, že jsme v kopřivách získali značné množství vitamínů. Neokusili jsme sice kaviár (o tom jsme tehdy neměli ani páru), ale jikry ze štik a pstruhů také nebyly v rybí polévce nestravitelné. Rovněž o lanýžích, které se v současné době téměř vyvažují zlatem, jsme neměli ani potuchy. Žampiony nám je však bohatě vynahrádily, sbírali jsme je ve velkém množství. Avšak ti, kteří po kapsách nesli z domova ukořistěná vejce, museli dávat cestou velký pozor, aby si nepřivodili na svém těle předčasnou smaženici. Musím přiznat, že tak dobré polévky jsem od té doby nejedl. Sliny se mi sbíhají ještě dnes. K zahození také nebyly na tenké plátky nakrájené syrové brambory, upečené v naší polní kuchyni. Vařili jsme nejen raky, ale také všechny možné druhy ryb, které se nám podařilo upytlačit. Tehdy jsem také zjistil na vlastní oči, že rak zčervená, až když projde varem. Do té doby mne ovládala představa, že raci jsou červení již v potoce. Nevěděli jsme sice nic o humrech a krevetách, ale bezpečně jsme rozeznali maso z račích klepet od obsahu jejich krunýřů.

Starší kluci experimentovali i s konzumací žabích stehýnek. Skokanů zelených i hnědých bylo v Medečích tolik,

že jsme si museli dávat pozor při sedání do trávy. Na ústíci jsme neměli, nevěděli jsme tehdy ani co to je. Ale ti odvažnější a nejhladovější se jednou pustili do našich mlžů – potoční škeble, tehdy hojného velevrubu malířského. Svůj pokus již neopakovali, neměli asi správný recept. Chybělo pouze vyzkoušet chuť dalších živých tvorů a to plžů – hlemýždě zahradního. K tomu se již nikdo neodhodlal, alespoň o tom nevím. Jinak s odstupem času zjišťuji, že gurmánská jídla a pochoutky Francouzů nebyly pro nás nedostupné, kozáci ze Šumvaldu je prakticky degustovali současně se šlechtou a horními deseti tisíci. Je zajímavé, že v prostředí přebytku kozího mléka se tomuto produktu věnovalo jen několik jedinců. Jeden z nich dokonce rád předváděl k oživení nálady nás ostatních, dojení přímo do úst. Píčky v březích potoka byly v neustálém provozu a určitě se zasloužily o náš většinou kladný vztah k vaření.

Dobrou pohodu při našem „zaměstnání“ kalilo jen soustavné zanedbávání školních povinností. Bylo to na závalu jen jednotlivcům, poněvadž převážně většině z nás to vůbec nevadilo. Páslo se podle počasí i v říjnu a protože se dny rychle krátily, k návratu domů docházelo často až pozdě k večeru, skoro za tmy. Komu by se ještě chtělo učit se na příští den do školy nebo psát domácí úkoly? Mohli jsme si sice brát učení sebou na pastvu, ale to nenapadlo ani největší šplhouny. Stávalo se proto téměř pravidlem, že se úlohy psaly až ráno ve třídě. Musím podotknout, že problémy s úkoly neměla děvčata, ta jsme totiž na pastvu nebrali. Teď bychom řekli, že jsme přísně dodržovali pánské jízdy.

Vzpomínám si, že po mnoha letech, při srazu spolužáků, jsem od jedné bývalé spolužačky dostal nepříjemný dotaz. Zeptala se mne, jestli si ještě vzpomínám na facku, kterou jsem jí dal, když mi dost rychle nechtěla nechat opsat domácí úkol. Ne, že bych byl špatný žák, ale skutečně jsem asi tehdy byl ve značné časové tísně. Dávno jsem na to zapomněl, ale liskanec to musel být velký, poněvadž oběť ani po letech nezapomněla. Kajícně jsem se všemožně omlouval, ale současně se v duchu dostal opět do nenahraditelných a nezapomenutelných časů pasení koz v Medečích. Zaráží mne proto výroky některých našich bývalých i současných činitelů, jak v mládí strádali při pasení dobytka. Pro mne jsou tyto vzpomínky na „pracovní povinnost dětí“ světlým úsekem mých klukovských let.

František Bartoněk starší

Počasí v prosinci 2006

Prosinec byl průměrnou teplotou 3,2 °C o 3,8 °C teplejší než normál a **byl nejteplejším prosincem od roku 1961**. **Maximum** teploty 12,8 °C bylo naměřeno 9. prosince, který byl také **nejteplejším dnem** prosince s průměrnou teplotou 11,1 °C, na **minimum** -3,3 °C poklesla teplota 29. prosince. **Nejchladnějším dnem** s průměrem -1,5 °C byl 28. prosinec. Prosinec měl 8 dnů s mrazem, z toho 2 ledové a 20 dnů s mlhou. **V prosinci spadlo** v 16 dnech jen 33,3 mm, skoro o 20 mm **méně, než je normál** (N=53mm). Prosinec neměl ani jeden jasný den, 11 dnů bylo oblačných a 20 zamračených.

Jaké bylo počasí v roce 2006 ?

Počasí roku 2006 procházelo různými teplotními i srážkovými výkyvy. **Průměrná roční teplota 10,1 °C** byla o 1,3 °C vyšší než normál. **Rok 2006 byl pátým nejteplejším rokem od roku 1961** za léty 2000 (10,7 °C), 1995 a 2000 (10,5 °C) a 1994 (10,4 °C). Normálu odpovídal měsíc srpen, teplejší než normál (většinou o 2 – 5 °C) byly měsíce duben, květen, červen, červenec, září, říjen listopad a prosinec. Chladnější než normál byly měsíce leden, únor a březen. **Nejvyšší denní teplota – maximum 34 °C** byla naměřena 27. a 28. července, **na nejnižší denní teplotu – minimum -26,5 °C** poklesla teplota 24. ledna. **Nejteplejším dnem** s průměrnou teplotou 28,6 °C byl 23. červenec, **nejchladnějším dnem** s průměrnou teplotou -18,2 °C byl 24. leden. Rok měl 84 dnů s mrazem, z toho 32 ledových a 2 arktické, 27 letních, 26 tropických a 16 s tropickou nocí. Poslední mráz na jaře byl 8. dubna (-0,3 °C), první mráz na podzim 17. října (-0,5 °C).

I když měsíce červenec, září a říjen měly málo srážek, byl **rok na srážky bohatý**, přičinily se o to zejména měsíce

únor, březen, duben, srpen a listopad, které výrazně překročily normál. Ve 151 srážkových dnech **spadlo 762,4 mm**, což je o 137,4 mm nad normál (N=625 mm). **Roční srážky byly čtvrté nejbohatší** za posledních 45 let za roky 1885 (838,4 mm), 2001 (834,2 mm) a 1997 (792,2 mm). Nejvydatnější denní srážky 42 mm spadly 7. srpna. Nejméně srážek 16,7 mm spadlo v červenci, nejvíce měsíčních srážek 137,9 mm měl srpen. V roce 2006 ve 127 dnech přišlo, 44 krát sněžilo, v 94 dnech byla mlha, v 15 bouřka. Poslední sníh na jaře padal 24. března, první na podzim padal 2. listopadu. Krajina měla sněhovou pokrývku ve 42 dnech. Rok 2006 měl jen 80 dnů jasných, 176 oblačných a 108 zamračených. Větry vanuly 90 krát z jihovýchodu, 88 krát ze severozápadu, 79 krát z jihozápadu, 37 krát ze severovýchodu, z jihu 26 krát a z ostatních směrů 39 krát.

Zima 2005/06 byla šestou nejchladnější od roku 1961 za roky 1963, 1985, 1964, 1987 a 1996. V zimě spadlo **mnoho srážek 240,7 mm**, což bylo 202% normálu, sněhová pokrývka ležela 81 dnů.

Jaro 2006 patřilo k mírně nadprůměrným s průměrnou teplotou 9,4 °C. Po chladném březnu následovaly dva teplé měsíce s občasným ochlazením. Jaro bylo na srážky bohaté.

Léto 2006 bylo o 2,8 °C teplejší než normál zásluhou června a července. Léto 2006 bylo **druhým nejteplejším za 45 let** mého pozorování s průměrnou teplotou 21,6 °C za rokem 1992 (21,2 °C), a před léty 2002 a 2003 (20,9 °C), 1994 (20,4 °C) a 1995 (20,3 °C). **Srážky** byly v jednotlivých měsících nerovnoměrné, zvláště červenec měl velmi málo srážek, jen 16,7 mm. Vcelku však léto 233,8 mm dosáhlo 102,6% normálu. Léto bylo nepříznivé pro zemědělce.

Podzim 2006 byl průměrnou teplotou 11,9 °C **nejteplejším podzimem za posledních 45 let** před podzimem 1966 (11,6 °C), 2000 (11,2 °C), 1982 (10,7 °C) a 1987 (10,5 °C). Přispělo k tomu dlouhé „babí léto“ a 22 zamračených listopadových dnů. Třebaže bylo v září a říjnu málo srážek, listopadové srážky 97,2 mm způsobily, že v celku byly srážky v normálu.

Podzim 2006 byl průměrnou teplotou 11,9 °C **nejteplejším podzimem za posledních 45 let** před podzimem 1966 (11,6 °C), 2000 (11,2 °C), 1982 (10,7 °C) a 1987 (10,5 °C). Přispělo k tomu dlouhé „babí léto“ a 22 zamračených listopadových dnů. Třebaže bylo v září a říjnu málo srážek, listopadové srážky 97,2 mm způsobily, že v celku byly srážky v normálu.

Miloslav Makas

Sbor dobrovolných hasičů v Šumvaldě za rok 2006.

Sbor dobrovolných hasičů v Šumvaldě má k dnešnímu dni 36 členů a 10 mladých hasičů.

Z činnosti mladých hasičů:

Mladí hasiči se scházejí celoročně a pravidelně trénují. V zimním období využívají školní tělocvičnu. Na jaře a v létě trénovali a cvičily v hasičárně a jejím okolí a zúčastnily se několika soutěží. Tradičně začínáme okresním kolem hry Plamen, které se konalo 6. května na fotbalovém hřišti v Šumvaldě – soutěžili jsme doma (Šumvaldské noviny 7/2006).

Jelikož se nám sešel kolektiv, který má chuť závodit, rozhodli jsme se přihlásit do okresní ligy mladých hasičů v požárním útoku (účast více jak 30. kolektivů mladých hasičů a celkem 10 závodů).

V krátkosti z této soutěže: Loučany a Dub nad Moravou se nám vůbec nevydařily, ale v Trusovicích nám štěstí přálo a skončily jsme v první desítku. V Hlubočkách nám nepříznivé počasí pomohlo k nejlepšímu umístění v lize (7. místo). Dále jsme závodily ve Chválkovicích, Věsece, v Mezicích a Bělkovicích, na těchto soutěžích jsme se umístili v první polovině tabulky. Podzim hry Plamen se zahajoval v Troubelicích. Jsme rádi, že mladí hasiči trénují a soutěží, byli bychom ještě raději, kdyby jich bylo víc a přivedli si s sebou na tréninky i své kamarády.

Z činnosti sboru:

V měsíci lednu jsme již tradičně pořádali Hasičský bál, který se těší velké oblibě našich spoluobčanů. Na jaře jsme uspořádali sběr starého železa v obci a také pět našich členů se zúčastnilo pohotovosti při jarním tání sněhu na dolním konci naší obce. O prázdninách jsme uspořádali letní karneval. V rámci oslav 125. výročí jsme uspořádali

dvě významné soutěže a to vyhodnocení celostátní hry Plamen mladých hasičů (6. 5. 2006) a okresní postupové kolo mužů a žen v požárním sportu - závody konané v rámci SH ČMS (1. 7. 2006). *Při této příležitosti bylo předáno našim členům významné vyznamenání, a to: Okresní výbor SH ČMS Olomouc udělil medaili Za zásluhy p. J. Kallerovi, p. B. Seidlovi, p. J. Kouřilovi, p. F. Peroutkovi, p. F. Směkalovi, p. J. Směkalovi, p. R. Housirkovi, p. J. Krillovi, výkonný výbor SH ČMS Praha udělil medaili Za mimořádné Zásluhy p. Bohumilu Blahákovi, dále výkonný výbor SH ČMS Praha udělil medaili Za zásluhy o výchovu p. Květoslavu Smrčkovi st..*

K životnímu jubileu v roce 2006 byly šesti členům předány již tradičně dárkové balíčky.

Touto cestou bych chtěl poděkovat obecnímu úřadu Šumvald, Zemědělskému podniku a.s. Šumvald, SK Šumvald, HSTS Šumvald, Sokolům, Základní škole a ostatním sponzorům. Bez jejich ochoty a spolupráce si naši činnost nedovedeme ani představit.

Touto cestou Vám také všem přejeme hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a pracovních úspěchů v novém roce 2007.

Květoslav Smrček mladší.

(foto ze soutěží můžete shlédnout na www.sdhszumvald.org)

Školní sport

V závěru roku 2006 pořádala naše škola turnaje v košíkové chlapců a dívek.

Mikulášský turnaj dívek 6. prosince 2006

Pozvání přijaly tradiční soupeřky z Libiny a Uničova U stadionu. Náš tým předvedl hru v rámci svých možností a obsadil pěkné druhé místo.

Výsledky: Šumvald – Uničov U stadionu 0 : 29
Šumvald – Libina 10 : 8

Pořadí: 1. Uničov U stad., 2. **Šumvald**, 3. Libina
Sestava a body: V. Brachtlová 4, J. Dubová, V. Maitnerová 2, M. Smrčková, E. Kolářová 4, H. Holínková, T. Guxová, J. Sedláčková.

Vánoční turnaj v košíkové chlapců 13. prosince 2006

Úroveň a atraktivitu turnaje zvedla premiérová účast Gymnázia Uničov (a tradičně základní školy z Uničova). Náš tým zasáhla nebývalá absence z důvodu epidemie nachlazení a chřipek. Tak dostali šanci další chlapci, kteří rozhodně neklamali. Celkové 3. místo je výborné.

Výsledky: Šumvald – Haškova 0 : 11, Šumvald – Pionýrů 10 : 4,
Šumvald – Gymnázium 2 : 8, Šumvald – U stadionu 13 : 2

Pořadí: 1. ZŠ Uničov Haškova, 2. Gymnázium Uničov, 3. **ZŠ Šumvald**,
4. ZŠ Uničov U stadionu, 4. ZŠ Uničov Pionýrů
Sestava a body: M. Brachtl 16, R. Šenk 4, J. Schulmeister 5, T. Dittrich, Z. Sedláček, J. Krestýn, J. Krč, D. Hejný, V. Hybrant, M. Blumtritt

ředitel školy: Mgr. Ladislav Vyhňálek

Vedení SK Šumvald přeje všem občanům Šumvaldu a Břevence, příznivcům, spolupracovníkům, sponzorům, hráčům a jejich trenérům, cvičencům a cvičitelům vše nejlepší do roku 2007. Děkujeme Vám za přízeň, podporu a práci kterou jste pro fungování sportovního klubu v roce 2006 odvedli. Velmi si této pomoci a přízně vážíme.

Vánoční turnaj ve stolním tenise

Ve čtvrtek 28. prosince 2006 se konal již 5. ročník „Vánočního turnaje ve stolním tenise“. V sále kulturního domu se utkalo téměř 70 závodníků v šesti kategoriích. Strávit aktivní den v době vánočního lenošení využili nejen místní, ale i velká řada přespolních (Uničov, Troubelice, Dlouhá Loučka, Libina atd.)

VÝSLEDKY

Chlapci: 1. J. Bartuněk (Tr.), 2. R. Šenk (Šu), 3. T. Maitner (Šu),
4. J. Kratochvíl (Šu)

Dívky: 1. M. Maitnerová (Šu), V. Kohlová (Přáslavice),
3. H. Kocurková (Un.)

Junioři: 1. J. Bartuněk (Tr), 2. Z. Šenk (Šu), 3. M. Novotný (Šu),
4. O. Jílek (Šu)

Juniorky: 1. M. Maitnerová (Šu), 2. V. Kohlová (Přáslavice)

Ženy: 1. E. Kasalová (Un.), 2. J. Bartoňková (Šu), 3. P. Výkrutová (Un.), 3. H. Spirutová (Šu)

Muži: 1. J. Kocurek (Un.), 2. J. Sedláček ml. (Šu), 3. J. Unzeitig (Un.), 4. J. Bartuněk (Tr.)

Poděkování patří sponzorům: Sadowský Karel, Helena Krestýnová, Řeznictví Brachtl, Lubomír Popelka, Oneš Šumvald, Martech Uničov, Kápec Libina, Pivovar Litovel, Thona Uničov, Česká spořitelna Uničov.

Organizátoři turnaje: I. Smrčková, Z. Štybnerová

Mgr. Ladislav Vyhňálek

Šumvaldské noviny vydává Obecní úřad v Šumvaldě nákladem 300 výtisků. Vydávání povoleno pod. č. MK ČR E 12535.

Příspěvky odevzdávejte vždy nejpozději k 25. dni v měsíci na Obecní úřad v Šumvaldě.

Redakce ŠN, Obecní úřad, 783 85 Šumvald 17, www.sumvald.cz / e.mail: redakceSN@seznam.cz